Växjö kommuns revisorer

Riskanalys och revisionsplan 2026

Växjö kommun

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), tolfte kapitel. Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt Kommunallagen (hel- och delägda bolag), även verksamheten i de juridiska personerna.

Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om:
Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna ska granska och pröva enligt god revisionssed. God revisionssed är inte reglerad i lag eller föreskrift eller på annat sätt fastställd av en myndighet. Den formas och utvecklas successivt över tiden i det praktiska revisionsarbetet. Revisorerna lyder direkt under kommunfullmäktige med ett årligt anslag. För revisorerna gäller ett av kommunfullmäktige fastställt reglemente.

Revisorerna har interna sammanträden och träffar med kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och nämnderna. Möten hålls också löpande med ledande tjänstemän. Revisorerna fortbildar sig bl.a. genom riktade utbildningsinsatser, studiebesök, deltagande i seminarier, konferenser och erfarenhetsutbyten med andra kommuner.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. Revisionsprocessen är uppdelad i fyra delar – planera, granska, bedöma och avrapportera. Revisorerna har ansvar för hela revisionsprocessen och beställer de granskningar m.m. som ska genomföras av de sakkunniga.

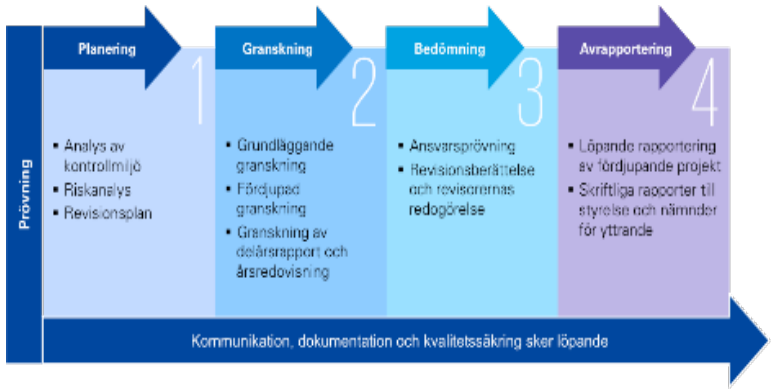

Växjö kommun

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Med resultatet av årets granskning som grund prövar revisorerna om styrelsen och nämnderna har fullgjort sina uppdrag. Under denna process beaktar revisorerna information som inhämtas från andra revisorer inom kommunens verksamhet – lekmannarevisorer/revisorer och yrkesrevisorer i kommunala företag, revisorer i kommunalförbund och finansiella samordningsförbund med flera. Informationen har betydelse för att revisorerna ska kunna pröva med en helhetssyn dvs. hela den kommunala verksamheten.

Revisorernas uppfattning i ansvarsfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt, dvs. för hela styrelsen eller nämnden, som individuellt för enskilda ledamöter. Det kollektiva ansvaret är utgångspunkten.

Växjö kommun

Övergripande omvärldsanalys

Ekonomirapporten från Sveriges kommuner och regioner (SKR)

De senaste årens tuffa ekonomiska situation, med stora prisökningar till följd av inflationen, har satt spår och lett till en real urholkning av skatteunderlaget. Det samtidigt som nästan alla kommuner och regioner står inför stora investeringar. Det handlar både om nya investeringar och om reinvesteringar, exempelvis i VA-systemen. Det kommer bli kostsamt och kostnaderna riskerar att slå särskilt hårt mot mindre kommuner. Samtidigt befinner sig kommuner och regioner i en tid av anpassning till den demografiska utvecklingen, med minskat antal barn och ökat antal äldre personer. Det ger effekter av minskat tryck på förskola och skola och ökar trycket på äldreomsorg och hälso- och sjukvård. Anpassningar är nödvändiga – men det är svårt och tar ofta tid.

Kommuner och regioner genomför nu nödvändiga omställningar och anpassningar. Det arbetet behöver fortsätta och på många håll accelerera kommande år. Investeringsbehoven behöver också prioriteras samtidigt som den långsiktiga finansiella stabiliteten säkras.

Staten har en viktig roll att stötta utvecklingen. Det handlar främst om att:

- Skapa långsiktiga planeringsförutsättningar genom värdesäkrade statsbidrag och minskad detaljstyrning.
- Ta ansvar för finansiering av investeringar tillsammans med kommuner och regioner.
- Möjliggöra för fler att kunna gå från bidrag till jobb. Kommunernas samordning med statliga myndigheter krävs I en allt högre grad.

Den globala ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året, främst till följd av den nytillträdda amerikanska administrationens agerande. Handelskonflikten som USA inlett har snabbt försämrat de globala konjunkturutsikterna. Höjda tullar och stor osäkerhet dämpar både världshandeln och global BNP-tillväxt. För kommuner och regioner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år.

Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg. Medicinteknisk utveckling och nya läkemedel möjliggör en positiv utveckling med ökad livskvalitet som bromsar de ökade behoven av äldreomsorg i kommunerna, men driver samtidigt kostnader i regionerna. Regionerna har utmaningar med att nå ett positivt resultat. Kommunerna har stora investeringsbehov med reinvesteringar och nyinvesteringar i en stor bredd.

Växjö kommun

Syfte med riskanalysen

Syfte

I enlighet med vad som framgår av ”God revisionssed i kommunal verksamhet” så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot. Riskanalysen och prioriteringarna syftar även till att minimera revisorernas risk att göra felaktiga uttalanden i revisionsberättelsen. Riskanalysen ämnar också minimera revisionsrisken, alltså att revisorerna inte granskar det som är mest väsentligt.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har definierat risk enligt följande: ”En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt”. SKR använder vidare begreppet väsentlighet som ”värdet av en identifierad risk”. Dessa definitioner är utgångspunkten för revisorernas analys.

För att revisorerna ska kunna genomföra en riskvärdering av händelser som kan påverka, hindra eller hota måluppfyllelsen inom den kommunala verksamheten är det av vikt att en riskinventering genomförs. Inventeringen innefattar såväl interna som externa faktorer såsom omvärldsförändringar, väsentliga händelser inom kommunen, intern kontroll, samverkan med närliggande kommuner, resultatet av tidigare års fördjupade granskningar inklusive granskning av årsbokslut och delårsbokslut samt övergripande finansiell analys. Omnämnda faktorer tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål.

Syftet med riskanalysen är således att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i kommunen. Olika perspektiv kan också anläggas så som hållbarhet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Granskningen riktas mot väsentliga områden med högre risk utifrån perspektiven styrning, kontroll, effektivitet och kvalitet.

Inventeringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning (se bild om Omvärldsanalys och Förändringar i lagstiftningar). Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, länet och riket.

Riskinventeringen är ett stöd i arbetet med att planera framtida revisionsinsatser och på vilket sätt granskning ska ske av identifierade områden. Inventering ska även fungera som ett stöd till revisionen i kontakt med styrelse, nämnder och förvaltningar.

Utifrån riskinventeringen, annan kunskapsinhämtning och information från förtroendevalda och tjänstemän, bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna identifierade risker utifrån sannolikheten att de inträffar och vilken konsekvens de får. Detta bidrar till västenlighetsanalysen. Värdering av sannolikhet utgår i stor utsträckning från bedömning av kvaliteten i styrelsens och nämndernas egen omvärldsbevakning, riskanalys och interna styrning och kontroll.

Växjö kommun

Riskanalys, ekonomi och redovisning

Utmaningar och risker inom ekonomi och redovisning

Målstyrning och budgetprocess

Det finns en risk att verksamhetsmål och uppdrag som beslutas av fullmäktige inte är i linje med de finansiella målen. Om målen upplevs som orealistiska i förhållande till ekonomin riskerar de att förlora sin styrande funktion och legitimitet. Därför är det avgörande att det finns en tydlig koppling – en "röd tråd" – mellan budgetberedning, fullmäktiges beslut och nämndernas verksamhetsplaner. Målen måste vara mätbara och möjliga att följa upp för att säkerställa ansvarstagande och intern kontroll.

Långsiktig finansiell planering

Om kommunen saknar en robust långsiktig finansiell plan ökar risken för att oväntade förändringar – både i omvärlden och i egna åtaganden – får stora ekonomiska konsekvenser. Detta är särskilt kritiskt när större investeringar eller demografiska förändringar väntar. För att minska risken bör den långsiktiga planen omfatta budget för resultaträkning, balansräkning och likviditet.

Ökat ansvar för kommunerna

Kommunerna står inför ett flertal kostnadsdrivande förändringar 2026. Dessa inkluderar:

- **Omställning till ny socialtjänstlag**
- **Utbyggnad av civilt försvar och krisberedskap**
- **Demografiska förändringar**
- **Klimatomställning och energieffektivisering**
- **Skärpta krav på målstyrning och ekonomisk planering**
- **Kommunerna måste tydligare definiera och följa upp mål för god ekonomisk hushållning.**
- **Kräver utveckling av styrsystem, uppföljningsmetoder och intern kontroll.**

Kommuner har en frivillig men viktig roll när stora företag etablerar sig eller expanderar. Utan deras arbete och investeringar i till exempel utbildning, samhällsplanering, infrastruktur och bostäder riskerar företagsinvesteringar att utebli. Ett flertal kommuner med negativ befolkningsprognos har valt att investera för att attrahera företag, och på så sätt vända befolkningstrenden.

Samtidigt medför stora företagsinvesteringar utmaningar. Kommuner behöver ofta investera innan de vet om det kommer att flytta in ny arbetskraft till kommunen. Kommunens kostnader uppstår tidigt medan intäkterna är osäkra och ligger längre fram i tiden.

Växjö kommun

Riskanalys, HR

Utmaningar och risker

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av de mest kritiska och komplexa utmaningarna för kommuner och regioner i Sverige. Befolkningen blir äldre, särskilt gruppen 85+, samtidigt minskar andelen personer i arbetsför ålder vilket leder till arbetskraftsbrist. Behovet av välfärd ökar i takt med att andelen äldre i befolkningen blir större. Samtidigt är det hård konkurrens om arbetskraften och privata arbetsgivare erbjuder ofta bättre löner och förmåner. Bristen på arbetskraft gör att arbetsgivarnas förmåga att ta tillvara och utveckla kompetensen hos befintlig personal samt utveckla nya arbetssätt kommer att vara avgörande för att klara kompetensförsörjningen på sikt.

Många erfarna medarbetare inom kommuner och regioner går i pension inom kort vilket riskerar att skapa kompetensluckor liksom svårigheter att överföra kunskap till yngre generationer. Nya teknologier förändrar arbetsuppgifter och kräver nya kompetenser vilket ställer krav på ett fungerande arbete med kompetensutveckling och omställning.

Om arbetsgivaren inte har strategier för hur kompetensutveckling ska genomföras och finansieras finns risk för att fokus läggs på kortsiktiga lösningar snarare än systemförändringar. Kommuner och regioner med svag ekonomi har sämre möjligheter att investera i tillräcklig kompetensutveckling.

Arbetsmiljö

Ett fungerande arbetsmiljöarbete kommer sannolikt vara en avgörande faktor för att klara kompetensförsörjningen på sikt då bristande arbetsmiljö riskerar att påverka möjligheterna att såväl behålla som rekrytera medarbetare. Arbetsmiljölagen samt tillhörande föreskrifter ställer stora krav på arbetsgivaren när det gäller ansvaret för arbetsmiljön. Om inte arbetsmiljöarbetet bedrivs på ett systematiskt sätt finns risk för att det uppstår ohälsa och sjukdom hos medarbetarna som är orsakat av arbetet. Brister i arbetsmiljön kan även få stora ekonomiska konsekvenser såsom kostnader för sjukfrånvaro och rehabilitering och produktionsbortfall.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är vidare en av åtta identifierade friskfaktorer. Friskfaktorer är de förutsättningar som gör att medarbetare mår bra och presterar på arbetet. Forskning visar att arbetsplatser med låg sjukfrånvaro ofta har väl utvecklade friskfaktorer. Att arbeta med friskfaktorer är också utvecklande för verksamheten och arbetsplatser som arbetar systematiskt och långsiktigt med det förbättrar arbetsmiljön och minskar sjukfrånvaron.

Växjö kommun

Riskanalys, ekonomi och HR

Nyckeltal	Växjö	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Växjö, 2024
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv	1 357,61	1 486,43	931,92
Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv	765,05	1 619,53	588,35
Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)	35,54	29,50	24,54

Nyckeltal	Växjö	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Växjö, 2024
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	8,10	8,90	7,74
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	79,22	—	79,91
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	6,60	7,40	8,36

Växjö kommun

Riskanalys, kommunägda bolag

Utmaningar och risker

Växjö kommuns bolag, hel- och delägda, utgör en viktig del av kommunens verksamhet. Bolagens bidrag till måluppfyllelse mot fullmäktiges övergripande mål är en viktigt framgångsfaktor.

Att ha en fungerande ägarstyrning är väsentligt för den samlade verksamheten. En fungerande ägarstyrning utgörs av väl utformade styrdokument, en utvecklad dialog mellan ägare/ägarens representant och bolag samt en ändamålsenlig återrapportering av ekonomi och verksamhetsresultat till ägaren/ägarna.

Kommunstyrelsen har att utöva ägarstyrningen över de helägda bolagen och bidra till ägarstyrningen av de delägda bolagen. Kommunstyrelsen har att utöva uppsikt över samtliga bolag. Genom sin ägarstyrning ska kommunstyrelsen tillförsäkra att bolagen bedriver sin verksamhet i enlighet med bolagsordningen och av fullmäktige fastställda ägardirektiv.

Ägardirektiven och styrningen av bolagen ska återspeglas i bolagets egna mål och i hur verksamhetens bedrivs. Ägaren ska i sin styrning och uppföljning säkerställa att bolagsledningen agerar i den riktning som ägardirektiven anger. Det är väsentligt att ägardirektiven är tydliga och möjliga att tillämpa, Det ska vara möjligt att följa upp verksamhetens resultat mot ägardirektiv och bolagsordning, resultatet ska redovisas på ett rimligt vis i årsredovisningen.

Utmaningar och risker, forts.

I samband med en ny mandatperiod finns det en risk för att kommunstyrelsen i första hand fokuserar på kommunens kärnverksamheter och förvaltningsuppdrag. Ägarstyrning och uppsikt över kommunens hel- och delägda kan hamna i skymundan. Det är väsentligt att kommunstyrelsens ledamöter tidigt i mandatperioden upprättar en ändamålsenlig ägarstyrning och en ändamålsenlig uppsikt över bolagen samt att styrelsen tar de initiativ som krävs för att säkerställa ägardirektiv till bolagen.

Sammanfattande riskområden

- Ägarstyrning som följer lagstiftning, roller och ansvar
- Ägarstyrning och uppsikt över delägda bolag
- Följsamhet till koncernstyrning och gemensamma policies
- Införandet av fastighetsnära insamling av avfall

Växjö kommun

Riskanalys, Trygghet och brottsförebyggande

Utmaningar och risker

Brottsligheten i Sverige har under de senaste åren förändrats i både omfattning och karaktär. Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) har skjutvapenvåldet ökat över tid, men antalet skjutningar minskade under 2024 jämfört med föregående år. Samtidigt kvarstår en hög konfliktnivå och en ökad rekrytering av unga i digitala miljöer. Brå konstaterar att den kriminella miljön blivit mer oreglerad, med svagare koppling mellan beställare och utförare, samt att anhöriga i större utsträckning blivit måltavlor.

Sedan 1 juli 2023 har kommunerna enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, ett tydligt ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet. Det innebär krav på att ta fram en lägesbild, besluta om åtgärdsplaner och inrätta en samordningsfunktion. Brister i detta arbete kan leda till att insatser uteblir, att samverkan försvagas och att brottsligheten inte möts med tillräcklig kraft. Om kommunfullmäktige inte utsett något ansvarig nämnden ska kommunstyrelsen ansvara för ledningen av detta arbete.

Utmaningen för kommunen ligger i att säkerställa ett kunskapsbaserat, samordnat och långsiktigt brottsförebyggande arbete – där både sociala och situationella insatser samverkar. Det kräver att alla förvaltningar bidrar, att samverkan med externa aktörer fungerar och att insatser når barn och unga i riskzon.

Sammanfattande riskområden

- Otillräckligt trygghetsskapande insatser
- Organiserad brottslighet inom välfärdstjänster
- Ej tillräckligt samordnat brottsförebyggande arbete i kommunen

Växjö kommun

Riskanalys, pedagogisk verksamhet

Utmaningar och risker

Läsning i grundskolan

För att eleverna ska kunna tillgodogöra sig innehållet i texter av olika slag är det av stor betydelse att de uppnår kraven för godkänd läsförståelse. Närmare tio procent av eleverna i årskurs 9 gör inte det. Huvudmannen är ytterst ansvarig för att utbildningen bedrivs enligt lag och förordning bland annat så att det vid varje skolenhet finnas skolbibliotek med adekvat utbildad personal ska främja elevernas läsande. Garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet ska säkerställas liksom särskilt stöd om extra anpassningar inte visar sig vara tillräckliga.

Säkerhet i förskola, skola och fritidshem

Arbetsmiljön i förskolan och skolan ska vara god och präglas av trygghet. Våldsdåd vid skolenheter sker runt om i världen så också i Sverige. Det är enheternas huvudmän som ytterst är ansvariga för barnens och elevernas trygghet och säkerhet under tiden i förskolan och skolan. De gör de bland genom att säkerställa resurser efter behov samt uppföljning och kontroll av att verksamheten bedrivs enligt lag och förordning, till exempel enligt den nya regleringen av säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Brister i detta arbete kan på betydande konsekvenser.

Flickors skolresultat sjunker

Flickors kunskapsresultat har försämrats de senaste åren. Skillnaderna i skolresultat mellan könen har minskat och i årskurs 9 har skillnaden aldrig varit så liten som nu. Skolverkets statistik visar att det framför allt är bland flickor med svensk bakgrund som resultaten har försämrats. Flickor trivs sämre i skolan än pojkar och känner stress inför skolarbetet. Det är viktigt att huvudmannen uppmärksammar skillnader mellan könen i det systematiska kvalitetsarbetet och vid insatser.

Vuxenutbildning

Skolinspektionen har under de senaste åren identifierat brister i den kommunala vuxenutbildningen. I Årsrapport 2024 skriver Skolinspektionen att "huvudmäns svaga styrning och kontroll kan medföra risker för utbildningens genomförande och kvalitet". Kommunen avgör hur vuxenutbildning ska bedrivas, i egen regi, på entreprenad eller både ock. Oavsett vilket är det kommunen som är ansvarig för att verksamheten uppfyller lagens krav. Kommunen ska som huvudman bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Om huvudmannen inte gör det riskerar vuxna studerande att få en bristfällig utbildning med lite undervisningstid , litet lärarstöd och kanske till en hög kostnad.

Sammanfattande riskområden

- Bristande studiero
- Otillräckligt stöd till barn i behov av särskilt stöd

Växjö kommun

Riskanalys, pedagogisk verksamhet

Nyckeltal	Växjö	Riket	Liknande kommuner grundskola resp gymnasiet, Växjö, 2025	Liknande kommuner, övergripande, Växjö, 2025
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen (exkl. nyinvandrade och okänd bakgrund), kommunala skolor, andel (%)	70,6	71	69,9	70,5
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	81,5	82,5	81,6	80,8
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	71,5	76,6	77,6	78,4
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	51,10	55,26	51,80	63,97
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor, andel (%)	18	27	28,57	28,43

Växjö kommun

Riskanalys, vård och omsorg

Utmaningar och risker

Demografisk utveckling kräver framförhållning

Den demografiska utvecklingen innebär att de äldres behov antas öka starkt i omfattning, främst fram till 2030. Även innehållet i de tjänster som tillhandahålls kan komma att förändras markant. Det finns en risk att behovsutvecklingen inte utvecklas i takt med den demografiska förändringen, vilket innebär praktiska utmaningar samtidigt som det kan leda till att tilliten till välfärdssystemet urholkas. Som en del i att motverka detta krävs ett strategiskt och långsiktigt arbete där demografiska prognoser omsätts i konkreta åtgärder.

Förebyggande och tidiga insatser minskar glappet

En viktig del i att klara de framtida utmaningarna är ett ökat fokus på tidiga insatser, främjande och förebyggande stöd både på befolknings-, grupp- och individnivå. Ansvaret delas av många aktörer, inklusive den enskildes eget ansvar. Det finns en risk att arbetet inte sker i hållbara strukturer eller är systematiserat, samtidigt som relevanta perspektiv och behov hos olika grupper inte synliggörs i t. ex. samhällsplaneringen.

Ökad produktivitet och kvalitet kräver förändrade arbetssätt

Ledningen ansvarar för att säkerställa en effektiv verksamhet med säker och god kvalitet, som följer gällande regelverk. Med ett personcentrerat arbetssätt där insatserna utformas och samordnas utifrån individens behov kan resurserna användas bättre och räcka till fler.

Det finns en risk att styrningen inte tydliggör hur och vad som ska göras av vem och när, vilket också riskerar att leda till ineffektivt nyttjande av tillgängliga resurser. Otydlig styrning kan också medföra att uppföljning inte ger relevant information för att systematiskt analysera verksamheten, och därmed försämras också verksamhetens förmåga att genomföra ett effektivt förbättringsarbete.

Sammanfattande riskområden

- Den demografiska utvecklingen
- Kompetens att ta emot allt sjukare patienter från slutenvården
- Brandskydd inom särskilda boenden

Växjö kommun

Riskanalys, vård och omsorg

Nyckeltal	Växjö	Riket	Liknande kommuner äldreomsorg, Växjö, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Växjö, 2024
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	84,35	84,68	85,16	85,44
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	428 747,94	379 704,08	404 803,24	411 443,43
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	74,78	78,86	80,58	81,84
Kostnad särskilt/annat boende äldreomsorg, kr/brukare	1 017 221,89	1 120 399,23	1 085 311,02	1 089 211,69
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	–77,76	—	52,84	72,58

Växjö kommun

Riskanalys, socialtjänst

Utmaningar och risker

Social barn- och ungdomsvård

Socialtjänsten har ett ansvar att arbeta förebyggande och i samverkan med andra aktörer för att tidigt identifiera och stödja barn och unga i utsatta situationer. Unga rekryteras in i kriminalitet och allt yngre individer begår brott. Detta ställer höga krav på rättssäker handläggning och att personal har tillräcklig kompetens för att kunna möta behoven. Flera kommuner rapporterar utmaningar med kompetensförsörjning, vilket kan påverka rättssäkerheten negativt. Därtill utsätts medarbetare för otillåten påverkan, dvs påtryckningar vid bland annat myndighetsutövning.

Missbruks- och beroendevård

Den nya socialtjänstlagen ställer krav på att kommunens arbete inom missbruks- och beroendevården ska vara förebyggande och bygga på vetenskaplig grund. Enligt öppna jämförelser har 94% av kommunerna minst en manualbaserad insats däremot har endast 18% av kommunerna genomfört individbaserad systematisk uppföljning av stöd och insatsers resultat för de enskilda.

.

Socialpsykiatri

Kommuner är skyldiga att erbjuda stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar, men utformningen kan variera på grund av socialtjänstlagens karaktär som ramlag. Detta innebär att stödet till personer inom målgruppen kan variera mellan kommunerna.
Socialstyrelsens statistik för 2025 visar att endast 20 procent av kommunerna bedriver uppsökande verksamhet riktad mot målgruppen. Det motsvarar en minskning med 7 procentenheter jämfört med 2024, och hela 16 procentenheter sedan 2017. Även den öppna verksamheten har minskat i omfattning jämfört med tiden före pandemin.

Sammanfattande riskområden

- Insatser utan evidens används inom socialtjänsten
- Infiltration inom myndighetsutövnin
- Ledningssystem inom socialtjänsten
- Brister i införandet av nya socialtjänstlagen

Växjö kommun

Riskanalys, socialtjänst

Nyckeltal	Växjö	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Växjö, 2024
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) (- 2024)	71	—	66,02
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.	2,96	2,37	2,36
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	1 616,63	1 455,11	1 224,57
Kostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	1 236,22	942,85	1 012,53
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	31,50	—	34,23
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	−6,90	—	11,86
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor	−35,21	—	52,08

Växjö kommun

Riskvärdering och planering av revisionsinsatser

Utdrag från arbetet med riskvärdering som gjordes av revisorerna

Växjö kommun

Väsentliga riskområden 2026

Granska

Riskområde	Riskvärde	Ansvarig nämnd/bolag	Revisionsaktivitet *)
Välfärdsbrottslighet inom omsorgstjänster	64,80	NAV och ON	
Bristande stöd till elever med särskilda behov på gymnasiet	60,48	UN	
Demografiska förändringar	60,20	Alla revisionsobjekt	
Bristande rutiner för att undvika felaktiga utbetalningar	58,52	Alla revisionsobjekt	
Ökat antal elever med särskilt stöd	56,94	UN	
Bristande insatser för att motverka rekrytering av unga till kriminella gäng	56,80	NAV och KS	
Otillräcklig planering för hantering av avbrott i fjärrvärme, vatten, internet mm	53,32	Alla revisionsobjekt	
Bristande rutiner att möta hot och våld i skolan	51,83	UN	
Brister i bakgrundskontroll vid rekrytering	51,46	KS	
Ej tillräckligt samordnat brottsförebyggande arbete i kommunen	50,82	KS	

*) Till exempel fördjupad granskning, uppföljande granskning, dialogmöte / hanteras genom grundläggande granskning, möte med ordförande och förvaltningschef

Växjö kommun

Väsentliga riskområden 2026

Granska

Riskområde	Riskvärde	Ansvarig nämnd/bolag	Revisionsaktivitet *)
Infiltration i myndighetsutövningen inom NAV	50,40	NAV	
Bristande studiero i skolan	50,37	UN	
Bristande arbete med elever med hög frånvaro	50,25	UN	
Brister i införandet av nya socialtjänstlagen	49,58	NAV och ON	
Insatser utan evidens används inom socialtjänsten	48,91	NAV och ON	
Brister i förmågan att hantera verksamheten vid krig inom VEAB	48,75	VEAB	
Omsorgen saknar kompetens att ta emot allt sjukare patienter från slutenvården	48,40	ON	
Dålig transparens i beredning och beslutsfattande	48,18	Alla revisionsobjekt	
Långa väntetider till insats inom socialtjänst	48,10	NAV och ON	
Lex Sara anmälningar används inte i kvalitetsarbetet	48,00	NAV och ON	

*) Till exempel fördjupad granskning, uppföljande granskning, dialogmöte / hanteras genom grundläggande granskning, möte med ordförande och förvaltningschef

Växjö kommun

Väsentliga riskområden 2026

Uppmärksamhet
- Eventuellt granska

Riskområde	Riskvärde	Ansvarig nämnd/bolag
Brister i Simhallsprojektet	46,62	KFN, KS och VÖFAB
Brister i hanteringen av föreningsbidrag	46,20	KFN
Otydliga kriterier för bedömning av behov av plats på säbo	45,60	ON
Brister i brandskydd på särskilda boenden	45,44	ON
Otillräckling kontroll av anställdas bisysslor	45,26	KS
Ej fungerande visselblåsarfunktion	43,40	KS
Brister i investeringsprojekt, budgetering, upphandling och projektgenomförande.	42,24	KS, SBN, VÖFAB, Vidingehem och VEAB.
Bristande tillsyn över fristående förskolor	42,24	UN
Otillräcklig besökssäkerhet för- och grundskola	42,24	UN
Otillräcklig kontroll av ställföreträdare ÖFN	41,58	ÖFN
Kortsiktig finansiell planering	41,40	KS
Brister i lokalförsörjningsprocessen	40,30	KS, SN, VÖFAB och nämnderna

Växjö kommun

Väsentliga riskområden 2025

Uppmärksamhet
- Eventuellt granska

Riskområde	Numrering	Ansvarig nämnd/bolag
Bristande avtalstrohet	39,90	Samtliga revisionsobjekt
Följsamhet till koncernstyrningen, VEAB	39,68	VEAB
Lågt brukarinflytande i insatser	39,00	Samtliga revisionsobjekt
Eftersatt underhåll av fastigheter	38,67	VÖFAB och Vidingehem
GDPR följs inte i hela organisationen	38,43	Samtliga revisionsobjekt
Problem i genomförandet av fastighetsnära insamling av avfall	37,95	SSAM
Bristande struktur för uppsiktsplikten	37,80	KS
Negativ utveckling av ekonomiskt bistånd (beror ökning på ej verkningsfulla insatser, ändrad bedömning)	37,62	NAV
Bristande ägarstyrning på delägda bolag	37,20	KS
Tomma hyresrätter inkl. studentlägenheter	36,92	Vidingehem
Otillräckliga trygghetsskapande insatser	35,95	KS
Bristande stöd till chefer gällande krisberedskap	35,91	KS

Växjö kommun

Bilagor

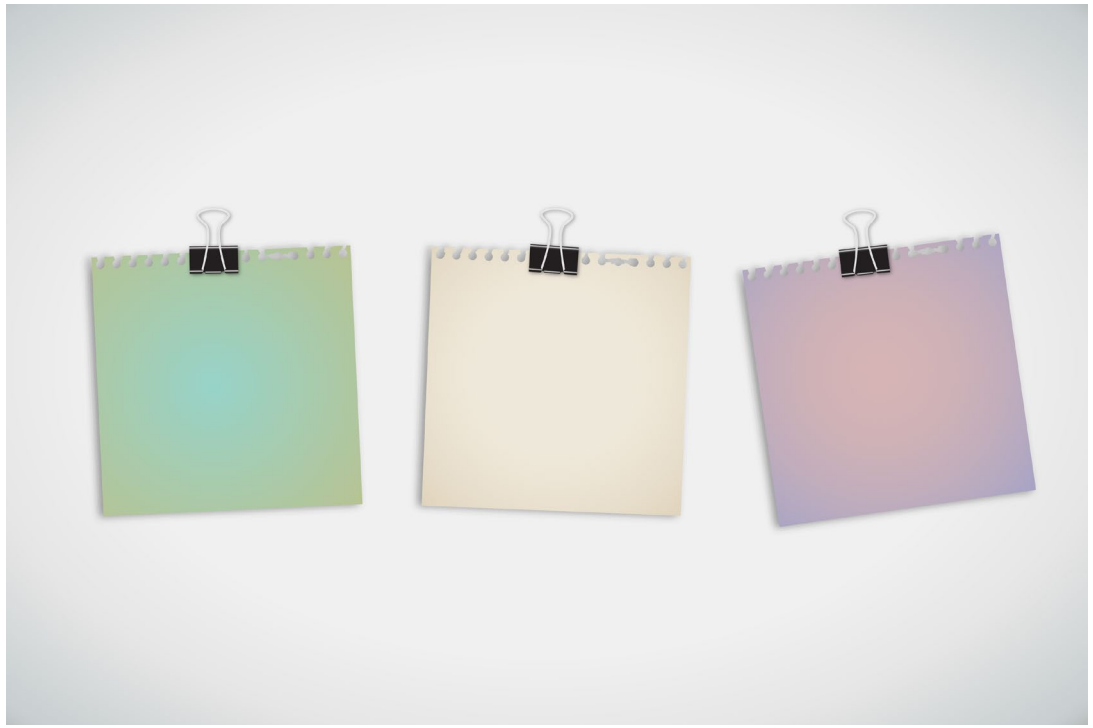

Tidigare genomförda granskningar

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
	Anpassning av verksamhet utifrån nya demografiska förutsättningar, Strategisk kompetensförsörjning
	Aktivering av unga med risk för passivisering, det kommunala aktivitetsansvaret
	Kontinuitetsplanering it-säkerhetshändelser VEAB
	Handläggning av orosanmälningar inom barn- och ungdomsvården
	Beslutsprocess för investeringar VEAB
	Styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi SSAM
	Kommunstyrelsens ägarstyrning och uppsikt över SSAM
	Förstudie Simhallsprojektet
	Uppföljning av granskningar från 2023

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2024	Kontinuitetsplanering för it-avbrott
	Kommunens arbete med ungdomskriminalitet och avhopparverksamhet
	Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan
	Aktivering av unga med försörjningsstöd med risk för passivisering
	Kommunens uppföljning av privata utförare
	Uppföljning av granskningar från 2022

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2023	Förstudie om kompetensförsörjning
	Krisberedskapsarbetet
	Informationsöverföring inom hemtjänsten
	Arbetet mot otillåten påverkan
	Centralisering av vissa stödfunktioner
	Uppföljning av granskningar från 2021

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2022	Granskning av kommunens digitaliseringsarbete
	Granskning av kommunens arbete med Hållbara Växjö 2030
	Uppföljning av granskningar från år 2019
	Granskning av överförmyndarnämnden östra Kronoberg
	Granskning av rekrytering och kompetensutveckling inom äldreomsorgen
	Granskning av implementering av systemstöd i skolverksamheten
	Granskning av kommunens uppföljning av frånvaro i grundskola
	Granskning av kommunens gatuunderhåll
	Granskning av uppföljning av placeringar av barn och unga
	Granskning av öppenvårdsinsatser för barn och ungdom
	Uppföljningar av granskningar från år 2020

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2021	Beslut om gratis parkering
	Arbetet att motverka fusk, oegentligheter och bedrägerier
	Kontinuitet inom hemtjänsten
	Granskning av insatser för att få nyanlända självförsörjande
	Näringslivsarbetet
	Tillfällig bemanning inom omsorgen
	Likvärdig skola
	Det förebyggande arbetet mot missbruk och kriminalitet hos unga

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2020	Granskning av intrångsskydd
	Intern kontroll i rutiner för bokslut och årsredovisning 2020
	Omsorgsnämndens ekonomistyrning
	Granskning av kommunstyrelsens ledande och samordnade roll avseende verksamhets- och ekonomistyrning
	Uppföljning av genomförda granskningar • Genomförandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram • Måltidsorganisationen • Rutiner för orosanmälningar inom nämnden för arbete och välfärds verksamhetsområde barn och familj • Styrning och kontroll av privata utförare • Rutiner för biståndsbedömning inom äldreomsorgen • Strategisk kompetensförsörjning • Investeringsplanering • VA-nätets underhåll och förnyelse

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2019	Styrning och uppföljning av socialpsykiatrin
	Kommunstyrelsens och tekniska nämndens styrning och ledning av direktupphandlingars genomförande
	Förebyggande arbete avseende våldsbejakande extremism
	Styrning och kontroll av lönehanteringen
	Styrning och uppföljning av grundskolans ekonomi och verksamhet

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2018	Rutiner för biståndsbedömning äldreomsorg
	Planering och beslutsunderlag nybyggnation kommunhus
	Kommunstyrelsens, omsorgsnämndens och utbildningsnämndens uppföljning och kontroll av privata utförare
	VA-nätets underhåll och förnyelsetakt
	Kommunstyrelsens, omsorgsnämndens och tekniska nämndens personalförsörjning
	Kommunstyrelsens investeringsplanering
	Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
	Överförmyndarens verksamhet
	Intern kontroll i system och rutiner – leverantörsfakturor
	Intern kontroll i system och rutiner - Exploateringsredovisning

Växjö kommun

Tidigare genomförda granskningar

År	Granskning
2017	Genomförandet av kommunens bostadsförsörjningsprogram
	Måltidsorganisationen
	Mottagningsenheten IFO gällande orosanmälningar
	Säkerhetsgranskning av kommunens säkerhet avseende externt och internt dataintrång
	Trafikfrågor och planering

Växjö kommun